

SOL za učerjow – přidatne materialije za učbu (6)

Lubina Hajduk-Veljkovićowa, Karin Schöne

Krótke wujasnjenja

tema: wjedro a wulěty

materialije za pohłubšacy samostudij w kursu SOL: A2 kapitl 2, lekcije 2, B1 kapitl 5, lekcije 4

niwow: A2-B1

wuknjenski zaměr a zwučowane komunikaciske jednanja:

- aktualne wjedro wopisować a so wo wjedrje rozmołwjeć (smalltalk)
- hłowne wuprajenja wjedroweje předpowědže zrozumić
- namjetować, što hodži so při wěstym wjedrje činić

materialije namakaće zaso na internetnej stronje: bit.ly/SOL-za-wucerjow (tajne hesło: derje)

→ wjedro | barbojte džěłowe łopjeno, słuchanske dataje, linki k interaktiwnym zwučowanjam

Nadawki 1 do 4: Tu zeznaja a zwučuja wuknjacy zakładnu leksiku, kiž je za wopisowanje normalneho wjedra trěbna. Ramik je wjedro we wěstych počasach. Wuknjacy su mjez werbalnymi a substantiwiskimi formami wariěrowali, při čimž je trjeba jich na to skedźbnić, zo so werbalne formy w serbsččinje preferuja.

Nadawki 5 do 8: Jednore rozmołwy předstaja typiske situacije za krótke rozmołwy. Wone zapřijaja individualne začuwanje wjedra. Rozmołwny nadawk (8) přihotuje hižo na zakončacy nadawk. W srjedžišću pak stejitej zwučowanje strukturow a wodžena interakcija.

Nadawkaj 10 a 11: Tutej nadawkaj přihotujetaj na scěhowace nadawki zrozumjaceho słuchanja 12a, 12b a 13a-c z předpowědžemi wjedra. Pasiwne zrozumjenje typiskich strukturow předpowědže zwjetša dosaha.

W třecim a poslednim džělu dže wosebje wo aktiwne a samostatne nałožowanje wuknjeneho w realnych situacijach. W nadawku 15 dawaja wuknjacy rady k zdrasćenju při wěstym wjedrje. W nadawku 16 planuja tři wuknjacy zhromadny wulět: A a B předstajitaj namjety. C – pesimist – žada sej plan za špatne wjedro a nući z tym k wopisowanju wjedra we wěstej kónčinje a we wěstym počasu. [ně. 20 mjeń.]

Dalšej wariacije za zwučowanje interaktiwneho rěčenja:

Bjesada za třoch

Tři wuknjacy maja spontanje do bjesady přińć. Započnu z wjedrom a kóžda/-y spyta, rozmołwu wušiknje a njenapadnje na swoju temu změnić. Za to dóstanje kóžda/-y papjerku, na kotrejž stej jeho/jeje poprawna tema. Wotwisnje wot kompleksnosće móža so dypki (*) za wuspěch dawać. [ně. 10 mjeń.]

móžne temy: čistota w kuchničce na džěle (**), njemóže na přichodne posedženje přińć (**), čehodla drje so bus zakomdži (***), dokal je sej swójba kónc tydženja wulečata (*), awto dyrbi do porjedžernje (**), policija je někoho po puću na džěto blyskata (***), kajke plany maš za kónc tydženja (*)

Jězba do fantazijoweho kraja

Stajnje dwaj wuknjacej naćisnjetaj fantazijowy kraj: kajke je tam wjedro, kajka je klima, kajka je krajina – što móžeš tam činić. Potom staj wonaj sobudžětačerj/-ce pućowanskeho běrowa a přeprasytaj dalšēju na jězbu po tutym kraju. [ně. 30 mjeń.]

WJEDRO A WULĘTY

Kajke je wjedro?

1. Što widzimy na njebju? Zapisaj wurazy.

hwězda-hwězdy | mėsačk | mróčel | slónco

--	--	--	--

Přirjaduj
prawje!

2. Zapisaj počasy a praj, kajke mamy stajnje wjedro.

w lěću | w nalěću | w nazymje | w zymje

--	--	--	--

so deščuje

widzimy padace hwězdy

njewjedro howri

so sněži

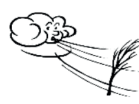

trjebamy předešćnik

jewi so tučel

wětřík duje

je nóc dołha

3. Zestaj sady prawje.

Hdyž so deščuje, ...

... trjebaš čapku a rukajcy.

Hdyž so wonka sněži, ...

... móžemy padace hwězdy
widžeć a sej něšto přeć.

W juliju a awgusće ...

... wozmu sej předešćnik.

W lěću ...

... mamy husto njewjedra,
so blyska a so hrima.

wobrazy: Schubi Pic Collection © Schubi Lernmedien AG

LUBINA HAJDUK-VELJKOVIĆOWA A KARIN SCHÖNE

1

WJEDRO A WULĚTY

4. Zestajej wopisowanja a přiřaduj je wobrazam. Namakaj so hodźacy datum.

Je so sněžilo, wšitko ...

... swěći a budže horco. Mamy wokoło třiceći stopnjow.

... je zasněžene. Je zyma, mamy wokoło minus dźesać stopnjow.

Mamy jasne, módre njebjo, slóncó...

... so deščować. Je wokoło dwaceći stopnjow.

Njebjo je pomróčene, mamy wokoło pjatnaće ...

Na njebju su mróče, ale njebudže ...

... stopnjow. Wočakujemy njewjedra.

datum:

wjedro dźensa:

horco = heiß (adv.)
 njebjo = Himmel (met.)
 pomróčene = bewölkt
 stopjeń = Grad (Celsius)
 wočakować = erwarten
 zasněžene = verschneit

datum:

wjedro dźensa:

datum:

wjedro dźensa:

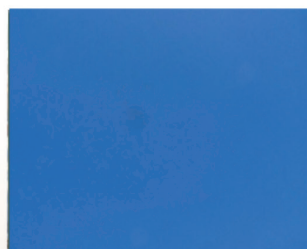
Kajke je
 wjedro?

fota: Lubina Hajduk-Veljkovičowa

datum:

wjedro dźensa:

WJEDRO A WULĚTY

5. Rjaduj fazy w běhu dnja a započni z rano zahe.

dopołdnja | nawječor | připołdnju | popołdnju | rano zahe | w běhu nocy | wječor

rano zahe -

6. Zapisaj do rozmołwy so hodžace słowa. W kotrym měsacu abo počasu móže tole być?

ćoplišo | sněhoweho | sněžilo | bohužel | běly | sněha

A: Witaj!

B: Tež witaj!

A: Sy hižo sněhakować był/a?

B: Ně, _____ nic. A nětko zaso taje.

A: Jenož derje, zo je so prawje wjele _____ našło.

B: Mi so zda, zo njeje so loni tak wjele _____

A: Ně, njeje. Sym hižo _____ muža natwariła.

B: Mi je wonka přezyma.

A: Ja rady po sněhu běham. Je tajki _____

B: Póńdu zaso domoj. Tam je _____

A: Měj so rjenje.

Zalodženy mydliznowy pucher.
Foto: Maya Schneider

7a. Čitaj rozmołwu. W kotrym měsacu abo počasu móže tole być?

A: Dobry džeń!

B: Witaj!

A: Njeje džensa **rjane** wjedro?!

B: Mam radšo, hdyž **so deščuje**.

A: Nimaš **słónco** a **ćoplotu** rady? Njechaš so **słónčić** a so kupać hić?

B: Džensa je **třiceći stopnjow**. To je mi **přehorco**.

A: Mi so **słónco** lubi. Dóstanu **witamin D**.

B: Mam **zahrodku** a **dyrbju** jenož **krjepić**.

A: Su **prajili**, zo **budže so w nocy hrimać**.

B: **Nadžijomnje**. Potom **přińdu tež tołste mróče** z deščom.

je so wjele dešća
našło
= es hat viel
geregnet
mam radšo
= ich habe lieber
sněhakować
= Ski fahren

7b. Prawje abo wopak?

A so wjedro njelubi.	prawje	wopak	B ma zahrodku.	prawje	wopak
B njelubuje horcotu.	prawje	wopak	B so nadžija, zo	prawje	wopak
A wjeseli so na witamin D .	prawje	wopak	njebudže so hrimać.		

WJEDRO A WULĚTY

8. Kak dołho hižo? Kak dołho hišće? Přelož. Słowa ći pomhaja.

cyły – cyłu – dnjej – dołho – dwaj – džeń – hižo (2x) – jenož – krótko – njetraje – nóc (f) – to – tři – tydženje

1. die ganze Nacht _____
2. den ganzen Tag _____
3. schon zwei Tage _____
4. schon drei Wochen _____
5. das dauert nicht lange _____
6. nur kurz _____

9. Ty sy na rjedze.

a. Zahrajće dialog 7a: A a B zetkaj so na busowym zastanišću. A lubuje aktualne wjedro, B nic.

b. Zahrajće podobny dialog: Deščuje so: B je zahorjena/-y, za A je wjedro strašne. Změńće wuzběhnjene městna. Sčěhowace słowa móžeće wužiwać: *strašne wjedro, deščuje so cyły džeń, njedyrbju krjepić, je přemokro, přestanje so deščować, jutře budže rjeńšo*

móže so = es kann
rjeńšo = schöner
strašne = schrecklich
wotměnjate
= wechselhaft

Kajke budže wjedro? Předpowěď wjedra.

10. Zapisaj do tabulki wopisowanje symbola.

*budže maksimalnje wosom stopnjow | budže slónčne | budže wotměnjate
móže so deščować | w nocy so wuwjedri | wostanje pomróčene*

11. Přirjaduj prawje.

so leć	gießen (to water)
we wuchodže	aufklaren
krjepić	Wettervorhersage
so wuwjedrić	im Osten
předpowěď wjedra	gießen (heavy raining)

Pisaj wo
wjedrje!

Štó budže
millionar?

WJEDRO A WULĚTY

12a. Słuchaj na předpowěď wjedra 1. Kajke budže wjedro? Přirjaduj symbole.

džensa dopołdnja

džensa popołdnju

w nocy

jutře rano

jutře připołdnju

1

2

3

4

5

6

7

Awdijo

(přizjewće so jako hósć - Anmelden als Gast, tajne hesło je: derje)

Symbole – Autor: [Sihan Liu](#) (Wetter), Alexander Blagochevsky (Kopfhörer), CC BY 3.0

12b. Słuchaj hišće raz a wotmołw na prašenja.

Kajke wjedro je džensa?

Džensa je přewažnje _____ a _____.

Kajke wjedro budže jutře?

Jutře wočakujemy temperatury wokoło _____ a budže zdžěla _____.

13a. Słuchaj na přěni džěl drugeje předpowěďe a wotmołw na prašenja.

Za kotry džerń/kotre dny je předpowjedź?

Hdy budže so deščować?

Je dopołdnja abo popołdnju rjeńšo?

Kelko stopnjow wočakujemy popołdnju?

Awdijo

Kwiz wo wjedrje.

13b. Słuchaj dale. Što je prawje?

Wječor móže so hrmać. so sněžić. so slónco swěćić.

W nocy budže 23 stopnjow. 7 stopnjow. 13 stopnjow.

Rano wočakujemy kurjawa. budže suche. so wšitko změruje.

WJEDRO A WULĚTY

13c. Słuchaj hišće raz a zasadź falowace słowa:

zwučowanje

Dobre ranje, lubi připoslucharjo, nowy dzeń, nowe ____! Kónc tydženja započina so z wulkimi ____, tak zo njetrjebaće swoju zahrodku _____. Dupołdnja wostanje temperatura wokoło dwanaće _____. Hakle po připołdnu so _____ a budže rjeńšo. Wočakujemy _____ wjedro a hač do třiadwaceći stopnjow.

Što činimy při tutym wjedrje? Wjedro a aktiwity.

14. Zwučuj modalne werby a twor sady.

- Hdyž slónco swěći, ...
- Hdyž so hižo třeci dzeń deščuje, ...
- Hdyž so nadobo błyska a hrima, ...
- Hdyž so w měrcu sněži, ...
- Hdyž wostanje tři tydženje suche, ...
- Hdyž so njewjedro bliži, ...

du do lěsa = ich gehe in den Wald
 hižo třeci dzeń = schon den dritten Tag
 nadobo = plötzlich
 suche = trocken
 wostajíc = lassen
 wostać = bleiben
 wulećeć sej = einen Ausflug machen

móžu / njemóžu
 dyrbju / njedyrbju
 chcu / nochcu

doma wostać * do lěsa hić *
 předešćnik sobu wzać * kapu
 doma wostajíc * sej wulećeć *
 w zahrodze krjepić * so kupać *
 w kofejowni wonka sedžeć

15. Ty sy na rjedze. Radź swojemu wuknjenskemu partnerej/ swojej wuknjenskej partnerce, što ma činić.

prašenje 1

Džensa je (datum) a chcu sej do lěsa wulećeć.
 Trjebam ćopłu kapu?

prašenje 2

Džensa je (datum).
 Chcu popołdnu w zahrodze džětać.
 Trjebam gumijowe škórnyje?

prašenje 3

Džensa je (datum).
 Trjebam džensa předešćnik?

prašenje 4

Džensa je (datum).
 Što wozmu: t-shirt abo pulower?

WJEDRO A WULĘTY

16. 🗨️ Ty sy na rjedže: Wulět za třoch

Přeco tři wuknjacy tworja team. Kóždy přewozmje wěstu rólu: A jako dyrdomdejnik a B jako měrny dowolnik mataj wšelake namjety za krótkodowol. Rěčtaj wo tym, što móža činić a kajke drje budže wjedro. C pak je pesimist, ma lute wobmyslenja a praša so za planami, jeli wjedro tajke dobre njebudže.

Nadawk je, zo přeswědčtaj A a B pesimista C wo swojim planje.

<p>A dyrdomdejnik</p> <p>Što činimy swjatki?</p> <p><u>Hdže/dokal:</u> do Pólskeje k Baltiskemu morju</p> <p><u>Što:</u> po přibrjohu pućować, so nurić, płachtakować</p> <p><u>Wjedro a klima:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • móže być wětřikojte • w tym počasu je přeco rjane wjedro 	<p>B měrny dowolnik</p> <p>Što činimy swjatki?</p> <p><u>Hdže/dokal:</u> do Łužicy</p> <p><u>Što:</u> po Łužiskich horach pućować, we Wjelbiku wobjedować, prazwěrjenc wopytać</p> <p><u>Wjedro a klima:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • njebudže přećopło • móže so dešćować 	<p>C pesimist</p> <p>Što činimy swjatki?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Što budžemy činić, jeli budže so dešćować? • Što budžemy činić, jeli budu dróhi zatykane? • Mam jenož mały kófr. Kotru drastu mam sobu brać?
<p>A dyrdomdejnik</p> <p>Zymski dowol</p> <p><u>Hdže/dokal:</u> Rudne horiny abo Alpy/Předalpy</p> <p><u>Što:</u> sněhakować, do the tury činić ...</p> <p><u>Wjedro a klima:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • tam je kóžde lěto sněh • wuži waja tež kumštny sněh 	<p>B měrny dowolnik</p> <p>Zymski dowol</p> <p><u>Hdže/dokal:</u> do Łužicy</p> <p><u>Što:</u> so sankować (na Łužiskich hórkach a horach), so w Budyšinje smykać</p> <p><u>Wjedro a klima:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • w februarje je jara zyma • předpowědź wočakuje sněh 	<p>C pesimist</p> <p>Zymski dowol</p> <ul style="list-style-type: none"> • Što budžemy činić, jeli njebudže so sněžić? • Nochcu wokoło sydać.
<p>A dyrdomdejnik</p> <p>podlěšeny kónc tydženja w lěću</p> <p><u>Hdže/dokal:</u> do Prahi</p> <p><u>Što:</u> sej město wobhladać, do kupjele hić</p> <p><u>Wjedro a klima:</u></p> <p>W Juliju je krasnje ćopło, zwjetša 23-25 stopnjow, wjele slónca a druhy dešč, idealne wjedro za pućowanja</p>	<p>B měrny dowolnik</p> <p>podlěšeny kónc tydženja w lěću</p> <p><u>Hdže/dokal:</u> do Błótow</p> <p><u>Što:</u> stanować, grilować, čołmikować</p> <p><u>Wjedro a klima:</u></p> <p>na wodže a pod štomami je chłódkojte a chłódnje</p>	<p>C pesimist</p> <p>podlěšeny kónc tydženja w lěću</p> <ul style="list-style-type: none"> • Što budžemy činić, jeli budže přehorco? • Njebudu so kupać, jeli je přezyma. (znajmjeńša 26 stopnjow a bjez wětřika) • Što budžemy činić, jeli budže tam přewjele kuntworow?